

OBWIEŚĆ (17) *ob pf*

o oraz e jasne.

inf obwieść (6). ◇ *fut 3 sg* obwiedzie (3). ◇ *1 pl* obwiedziemy (1). ◇ *3 pl* obwiodą (1). ◇ *praet 3 sg m* obwiódł (2). ◇ *3 pl m pers* obwiedli (1). ◇ *con 1 sg* bym obwi(o)dł (1). ◇ *part praet act* obwi(o)dszy (2).
Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. *Otoczyć, zbudować coś dookoła czegoś; cingere, circumdare, munire, vallare Mącz [czym] (9) : Circundare et sepire, Ogrodzić/ płotem obwieść. Mącz 383d; HistRzym 24.*

obwieść co (3), kogo (1): rybitw w łodzi przyedzie/ rybę fiecią obwiedzie/ obwiodłzy rybę wywlecze/ á wodá przez lieć precz wćieczę. *HistRzym 24, 24; StryjKron 295.*

Zwroty: »murem obwieść« = cingere moenibus, munire civitatem Mącz [w tym: co (1)] [szyk zmienny] (3): Mącz 229a, 237a; Potym Toruń/ Rifembérk/ y wiele inšzych Zamkow z Miáfteczkami zá krotki czás zbudowáli/ y murem obwiedli. StryjKron 295.

»zrąbem obwieść« = wyrąbać las dookoła czegoś (1): Septimento vallare, Obrąbać/ zrąbem obwieść. *Mącz 475a.*

2. *Stwierdzić za pośrednictwem urzędnika sądowego dokonanie przestępstwa lub szkody; obducere JanStat [co (6), kogo (1)] (7) : vbožuchny ziemiánin/ da gdzie coreczkę śwá łůżyć/ ábo y przy iego włáfnym domu ná polu zgwałcá mu corkę obwiedzie gwałt; pozowie: [...] ftroná nie ftanie. GórńRozm H4v.*

obwieść kim (4): Gdy zábitego obwiodą Woźnym [...] Woźnemu od oglądánia zábitego ma bić dan grołz. *UstPraw D3v, E2; SarnStat 616, 1243.*

W charakterystycznych połączeniach: obwieść gwałt, krzywdę, rany, szkodę, zabicie, zabitego; obwieść szlachciami (2), woźnym (2).

Zwrot: »urzędnie i przed urzędem, urzędowi obwieść« (1:1): OrzRozm E2; Proteftácia též iest od świádków rzeczóná, gdy vrzędnie y przed vrzędem obwiedziemy zá świéžá krzywdę vczynioná SarnStat 709.

Szereg: »obwieść i oświadczyć« (1): POzywa cię o to/ iżeś ty zábił oycá iego łzláchćicá *N. de N.* które zábićie Woźnym Ziemłkim *N. de N.* y łzláchćicami obwiódł/ y przeciw tobie oświadczył iest [*nobilibus obduxit, et super te protestatus est JanStat 534*]. *SarnStat 616.*

3. *Powiadomić, zawiadomić [kogo przez kogo] (1) : Tež Stároftowie náłzy przed czálzem gránic máią Stároftę náłzego obwieść dwie niedzyeli liftem śwym przes Woźnego y dwu Sláchćicu z Mándatem náłzym UstPraw I2v.*

Synonimy: 1. okrążyć, otoczyć; 2. oświadczyć.

Formacje współrdzenne cf WIEŚĆ.

Cf OBWIEDZIENIE, OBWIEDZIONY